

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
Ersta naturreservat

1(11)

2005-09-05

Dnr: 511-9388-99

Dossienr. 0360-02-085

Ersta Naturreservat Tierps kommun

- Länsstyrelsens beslut
- Syfte med reservatsbildningen
- Administrativa data
- Grund för beslut
- Beskrivning av naturreservatet
- Reservatsföreskrifter
- Ärendets beredning
- Bilagor
- Sändlista

2005-09-05

511-9388-99

Till enligt
SÄNDLISTA

Bildande av Ersta naturreservat i Tierps kommun och fastställande av skötselplan

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), Ersta som naturreservat med föreskrifter enligt nedan och skötselplan enligt bilaga A. Reservatet har den avgränsning som framgår av bifogad karta, bilaga C och de gränser som slutligen utmärks i fält

För att trygga ändamålet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen, med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken, att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet, se nedan under rubriken RESERVATSFÖRESKRIFTER.

Ordningsföreskrifter är utfärdade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken och skall gälla omedelbart, även om de överklagas, i övrigt från då det vinner laga kraft.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken (1998:1252), bestämmelser för förvaltningen av reservatet genom att fastställa den till beslutet bifogade skötselplanen, bilaga A. Länsstyrelsen skall vara förvaltare av reservatet.

Beslutet skall kungöras i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse ska även införas i ortstidningen Upsala Nya Tidning.

Beslutet kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga E.

SYFTE MED RESERVATSBILDNINGEN

Syftet med reservatsbildningen är att:

- Skydda och bevara ett äldre barrskogsparti med örtrika svackor och sumpskogar, de geologiska bildningarna, de hydrologiska betingelserna samt den biologiska mångfalden som är förknippad med nämnda förhållanden.
- Upprätthålla en positiv bevarandestatus för de naturtyper som omfattas av Natura 2000, samt sträva efter att de marker som är att betrakta som utvecklingsmark utvecklas mot en miljö som motsvarar Natura 2000.

2005-09-05

511-9388-99

- Arter som är skyddade enligt art- och fågeldirektivet har en positiv utveckling i området, i enlighet med bevarandeplanen för området.
- I den mån det inte strider mot bevarandeintressena, tillåta och med enkla anordningar underlätta allmänhetens möjligheter till naturupplevelser inom området.

ADMINISTRATIVA DATA

Naturreservatets

benämning: Ersta

Objektsnummer: 03-1125

Beteckning enligt
Natura 2000: SE0210294

Kommun: Tierp

Församling: Tolfta

Fastighet: Ersta 1:46 (del av)
Ersta 2:2 (del av)
Ersta 2:3 (del av)

Markägare: Privata, se skötselplan, bilaga A

Förvaltare: Länsstyrelsen

Fastighetsanknutna
rättigheter: Inga

./B Lagesbeskrivning: Reservatet är beläget 4 km NV om Tolfta kyrka.
Läget framgår av bifogad översiktskarta, bilaga B

./C Gräns: Området har markerats på bifogad reservatskarta, bilaga C.

Koordinat i rikets
System (RT 90): x = 6699100; y = 1592600

Fastighetskarta:

2005-09-05

511-9388-99

	(Ekonomisk karta):	127 98 Sjukarby
	Terrängkarta:	
	(Topografisk karta):	12 H Söderfors NO
	Naturgeografisk region:	Skogslandskapet söder om Norrlandsgränsen (26)
	Area - reservatet:	Totalt 47,5 hektar
	Area – Natura 2000:	Totalt 42,8 hektar
/A	Markslag och naturtyp:	se skötselplan, bilaga A
/A	Naturtyper enligt Natura 2000:	se skötselplan, bilaga A

GRUND FÖR BESLUT

Bevarandevärden

Bevarandevärdena utgörs av en för Norduppland typisk granskog med kalkpåverkad kärlväxt- och svampflora. I området förekommer även tidigare successioner av samma naturtyp: skog med betydande inslag av asp och björk och ställvis även ask och sälg. På fuktigare marker förekommer klibbal och i södra delen en tallmosse. Bevarandevärden beskrivs mer utförligt under rubriken ”Områdets bevarandevärden” i skötselplanen.

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp:	Barrblandskog, äldre än 100 år Örtrik granskog, äldre än 100 år Västlig taiga Skogbevuxen myr
Strukturer:	Gammal gran, tall och asp, örtrikt fältskikt, död ved, lövträdssuccession
Växt-, svamp- och djursamhällen:	Skogsfåglar, mossor och mykorrhizasvampar
Arter:	<i>Picoides tridactylus</i> tretåig hackspett <i>Buxbaumia viridis</i> grön sköldmossa <i>Cortinarius meinhardii</i> äggspindling <i>Tricholoma atosquamosum</i> svartfjällig musseron

2005-09-05

511-9388-99

Natura 2000

Stora delar av det blivande naturreservatet är Natura 2000-område enligt miljöbalken (MB) 7 kap 27 §.

Naturvärdesbedömningar

Skogsvårdsstyrelsen har beskrivit två naturvärdesobjekt, en nyckelbiotop och tre sumpskogsobjekt i området om sammanlagt 7,7 hektar. Ett av naturvärdesobjekten är delvis skyddat som biotopskyddsområde. Ytterligare ett Biotopskyddsområde finns i det blivande reservatet och omfattar 2,9 hektar.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Allmän beskrivning, historisk och nuvarande markanvändning, områdets bevarandevärden, intressen för allmänheten och referenser, se skötselplanen.

2005-09-05

511-9388-99

RESERVATSFÖRESKRIFTER

- A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatsområdet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, muddra, spränga, schakta, plöja, dämna, nydika, underhållsrensa dike, skyddsdikey eller på annat sätt föra bort vatten, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan direkt eller indirekt markbearbetning med undantag för:
 - åtgärder enligt skötselplan,
 - åtgärder vid tillsyn och underhåll av befintliga vägar och ledningar
2. uppföra byggnad eller anlägga väg, parkeringsplats, mast eller annan anläggning med undantag för:
 - i skötselplanen angivna anläggningar och anordningar,
 - en eventuell besöksparkering
3. dra fram mark- eller luftledning,
4. framföra motordrivet fordon med undantag för:
 - trafik på befintliga vägar i reservatet
 - körning vid skötseln av reservatet och i samband med brandbekämpning,
 - körning med mindre fordon för uttransport av fälld älg,
 - åtgärder enligt skötselplanen,
5. anordna upplag med undantag för tillfälligt upplag i samband med skötsel av reservatet enligt skötselplan,
6. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
7. tillföra växtnäringssämnen eller göra andra ingrepp som kan innebära förorening eller annan förändring av marken,
8. anbringa eller upplåta mark för tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning med undantag för:
 - anordningar enligt skötselplan,

2005-09-05

511-9388-99

9. avverka, röja, skogsodla eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller annan växtlighet med undantag för:
 - åtgärder enligt skötselplan,
 - nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning,
10. sätta upp saltsten eller utfodra vilt med undantag för stödåtgärder för hotad eller missgynnad art,
11. införa för trakten främmande växt- och djurart/-ras,
12. upplåta plats för ridning, camping, orienteringstävling eller liknande arrangemang, uppställning av husvagn, släpvagn eller motordrivet fordon med undantag för:
 - uppställning av motorfordon på i skötselplanen angiven parkeringsplats,
13. bedriva jakt på fågel.

Dessutom gäller:

14. föreskrifter nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt med undantag för åtgärd som är nödvändig för att kunna bruka och sköta reservatsområdet eller för att kunna utöva sin särskilda rätt, t.ex. jakt.
- B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att åtgärder vidtas inom området som framgår av till detta beslut bifogad fastställd skötselplan.

- C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom reservatsområdet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan,

2005-09-05

511-9388-99

2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, gräva upp eller plocka blommor, gräs, mossor, marksvampar, lavar eller på något annat sätt bortta eller skada växter eller växtdelar av något slag med undantag för plockning av matsvamp och bär till husbehov,
3. fånga, döda eller föra bort djur, ägg, rom eller bo eller på annat sätt medvetet störa djur- och fågellivet,
4. elda,
5. medföra hund eller annat husdjur som ej är kopplat,
6. framföra motordrivet fordon annat än på anvisad väg och iordningställd parkeringsplats eller på bilväg

ÄRENDETS BEREDNING

Ärendet aktualiserades då skogsvårdsstyrelsen vid en granskning av området konstaterade att skyddsvärdena i området var större än vad som avgränsats och ersatts med intrångsersättning. Skogsvårdsstyrelsen konstaterade då att ärendet måste övertas av länsstyrelsen för naturreservatsutredning eftersom de egna instrumenten inte var tillräckliga för att skydda området.

Naturreservatsbildningen och utbetalande av intrångsersättning godkändes av Naturvårdsverket år 2000. Länsstyrelsen tog kontakt med markägarna och tillsammans med Upplandsstiftelsen presenterades ett reservatsförslag under hösten 2000. Beslutsförslag och förslag på skötselplan gjordes av Gillis Aronsson på Upplandsstiftelsen. Intrångsersättning betalades ut år 2002.

Under år 2005 har ärendet färdigställts. Skötselplan och beslut har reviderats och skickats ut på remiss (sändlista både för remissen och det färdiga beslutet, se sist i detta dokument). Tierps kommun, Sveriges geologiska undersökningar (SGU) och Bergsstaten har inkommit med skriftliga yttrande.

SGU ville ha en fylligare beskrivning av områdets geologi i skötselplanen, något som har också skett i skötselplanen som ska komma att gälla för Ersta.

Tierps kommun har lämnat synpunkter som rör föreskriften C2, som rör aktsamhet om vegetationen, bland annat innehåller den förbud mot att plocka blommor. Tierps kommun skriver i sitt remissvar: "Föreskriften C2 kan komma att behöva justeras. Här regleras allmänhetens möjlighet att plocka blommor bär och matsvamp. Blomplockning förbjuds medan plockning av bär och matsvamp till husbehov tillåts. Den skillnaden kan bli svår för allmänheten att ta till sig. Dessutom används begreppet "matsvamp" som inte är lämpligt, eventuellt kan man skriva "marklevande

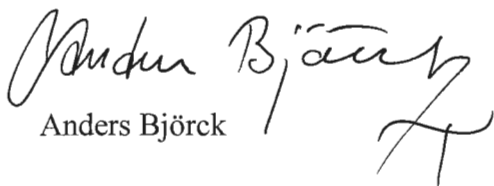
2005-09-05

511-9388-99

svamp”. Antingen bör man få plocka svamp eller inte; man kan inte kräva fullständig artkunskap i fält hos den som är och plockar svamp. En bättre bedömning av om svamp- och blomplockning kan tillåtas utifrån bevarande värdena bör göras.

Föreskrifterna ska göra så att naturreservatets syfte uppfylls. Syftet är bland annat att ”Skydda och bevara ett äldre barrskogsparti med örtrika svackor....” I området finns många ovanliga och fridlysta arter. Att tillåta blomplockning skulle vara olyckligt, risken är att fridlysta blommor kan komma med av misstag, liksom att blommor som faktiskt ska skyddas och bevaras i reservatet plockas i högre grad än på platser utanför reservatet. Uttrycket matsvampar har som Tierps kommun påpekar en svår definition. Uttrycket ”matsvampar” får dock stå kvar i brist på bättre, definitionen torde fungera väl i vardagen. De flesta som är ute och plockar svamp för att äta vill ha, och känner igen de svampar som de plockar.

En muntlig kommunikation har skett med en av markägarna, Jonas Stafberg, som tyckte att naturreservatet hade fått en annan utbredning sedan förhandsinformationen gick ut och då förhandling och värdering skedde. Detta var ett missförstånd och reddes ut per telefon.

Anders Björck

Mova Hebert

BILAGOR

- A. Skötselplan
- B. Översiktskarta, skala 1:100 000
- C. Reservatskarta, skala 1:10 000
- D. Skötselområdeskarta, skala 1:10 000 (ortofoto)
- E. Hur man överklagar

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
Ersta naturreservat

10(10)

2005-09-05

511-9388-99

SÄNDLISTA

Bergstaten, Slaggatan 13, 791 71 FALUN
Entomologiska föreningen i Uppland, c/o Entomologiska avd. Box 561, 751 22
UPPSALA
Evolutionsbiologiskt centrum, Uppsala universitet, Norbyvägen 18 D, 752 36
UPPSALA
Institutionen för naturvårdsbiologi, SLU, Box 7002, 750 07 UPPSALA
Lantmäterimyndigheten i Uppsala län, Box 896, 751 04 UPPSALA
Naturskyddsföreningen i Uppsala län, 752 58 UPPSALA
Sveriges Geologiska Undersökning, Box 670, 751 28 UPPSALA
Skogsvårdsstyrelsen Mälardalen Portalgatan 2 B, 754 23 UPPSALA
TeliaSoneraNät och produktion, box 1253, 701 12 Örebro
Tierps kommun, 815 80 Tierp
Tierps naturskyddsförening, 810 65 SKÄRPLINGE
Upplands Ornitologiska Förening, 756 54 UPPSALA
Upplands orienteringsförbund, 195 58 MÄRSTA
Upplandsstiftelsen, Box 26074, 750 26 UPPSALA
Uppsala Svampklubb, 753 40 UPPSALA
Vattenfall Eldistribution AB, 191 97 Sollentuna
Vägverket, Region Mälardalen Box 1140, 631 80 Eskilstuna

kulturmiljöenheten
planenheten
landsbygdsenheten
rättsenheten

Skötselplan för Ersta naturreservat

Tierps kommun

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för
Ersta naturreservat

2005-09-05

BILAGA A
2(16)

511-9388-99

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS SYFTE	3
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL	3
BESKRIVNINGSDDEL	5
Administrativa data.....	5
Föreskrifter utöver reservatsbeslut.....	6
Naturvärdesbedömningar.....	6
Allmän beskrivning	6
Historisk och nuvarande markanvändning.....	7
Områdets bevarandevärden.....	7
Biologiska värden	7
Geovetenskapliga värden	9
Kulturhistoriska värden	10
Värden för friluftslivet	10
Prioriterade bevarandevärden	10
Intressen för allmänheten.....	10
Referenser	11
Publicerade skrifter	11
Uppgifter publicerade på internet.....	11
Opublicerade skrifter	11
Muntliga uppgifter	11
PLANDEL	12
Övergripande skötsel.....	12
Beskrivning, bevarandemål och föreskrifter för skötsel	12
Bränder.....	14
Jakt	14
Kulturlämningar.....	14
UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER	14
UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL	15
SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER	16

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om bevarande och utveckling av naturreservatets värden. Planens mål är långsiktiga medan åtgärdsförslagen avser en kortare period, cirka 10 år. Skötselplanen ska således med bevarat syfte kunna justeras vid behov. Förslag till ändring av planen ska underställas länsstyrelsen för godkännande och fastställande.

SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL

Syftet med reservatsbildningen är att:

- Skydda och bevara ett äldre barrskogsparti med örtrika svackor och sumpskogar, de geologiska bildningarna, de hydrologiska betingelserna samt den biologiska mångfalden som är förknippad med nämnda förhållanden.
- Upprätthålla en positiv bevarandestatus för de naturtyper som omfattas av Natura 2000, samt sträva efter att de marker som är att betrakta som utvecklingsmark utvecklas mot en miljö som motsvarar Natura 2000.
- Arter som är skyddade enligt art- och fågeldirektivet har en positiv utveckling i området, i enlighet med bevarandeplanen för området.
- I den mån det inte strider mot bevarandeintressena, tillåta och med enkla anordningar underlätta allmänhetens möjligheter till naturupplevelser inom området.

Skötseln av naturreservatet ska leda till att:

- Äldre barr- och blandskogsbestånd bevaras och blir mer naturskogsartade.
- Yngre och lövträdsrika bestånd utvecklas mot äldre löv- och blandskogsbestånd.
- Hydrologin till stora delar återställs i området.
- Mark som är utsatt som utvecklingsmark enligt Natura 2000 utvecklas mot blandskog, liksom de ytor av planterad/naturligt föryngrad granskog på före detta åkermark.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för
Ersta naturreservat

2005-09-05

BILAGA A
4(16)

511-9388-99

- Livsmiljöer för hotade och missgynnade arter samt för arter enligt art- och habitatdirektivet bevaras och förstärks.

2005-09-05

511-9388-99

BESKRIVNINGSDDEL

Administrativa data

Naturreservatets

benämning: Ersta

Objektsnummer: 03-1125

Beteckning enligt

Natura 2000: SE0210294

Kommun: Tierp

Församling: Tolfta

Fastighet: Ersta 1:46 (del av)
Ersta 2:2 (del av)
Ersta 2:3 (del av)

Markägare: xxx xxx xxx xxx xxx

Förvaltare: Länsstyrelsen

Fastighetsanknutna
rättigheter: Jakt

Lägesbeskrivning: Reservatet är beläget 4 km NV om Tolfta kyrka
Läget framgår av bifogad översiktskarta, se bilaga B.

./B

Gräns: Området har markerats med heldragen linje på
bifogad reservatskarta, bilaga C.

./C

Koordinat i rikets
System (RT 90): x = 6699100; y = 1592600

Fastighetskartakarta: 127 98 Sjukarby
(Ekonomisk karta):

Terrängkarta 12 H Söderfors NO
(Topografisk karta):

Naturgeografisk region: Skogslandskapet söder om Norrlandsgränsen (26)

2005-09-05

511-9388-99

Area - reservatet: Totalt 47,5 hektar

Area – Natura 2000: Totalt 42,8 hektar

Markslag och naturtyp:
(ungefärliga arealer)

Barrblandskog på fastmark med lövinslag, äldre än 100 år	21 ha
Örtrik granskog på fastmark, äldre än 100 år	2 ha
Barrsumpskog med lövinslag, äldre än 100 år	10 ha
Lövrika barrplanteringar (< 40 år) på fastmark	12 ha
Igenväxande, f.d. åker	2,5 ha

Naturtyper enligt

Natura 2000:

Västlig taiga, undergrupp gammal blandskog (9010) *	24,2 ha
Västlig taiga, blandskog, utvecklingsmark (9010) *	10,9 ha
Örtrika skogar med gran av fennoskandisk typ (9050)	1,8 ha
Lövsumpskog av fennoskandisk typ (9080) *	2,0 ha
Skogbevuxen myr (91D0) *	1,3 ha

* Prioriterad naturtyp enligt EU:s habitatdirektiv

Föreskrifter utöver reservatsbeslut

En stor del av området är avsatt som Natura 2000 område enligt 7 kap 27§ miljöbalken (se skötselkarta, bilaga D). Enligt MB 7 kap 28a § ska åtgärder som eventuellt kan skada området anmälas till Länsstyrelsen och tillstånd måste ges från Länsstyrelsen eller annan högre myndighet innan åtgärden får utföras.

Naturvärdesbedömningar

Skogsvårdsstyrelsen har beskrivit två naturvärdesobjekt, en nyckelbiotop och tre sumpskogsobjekt i området om sammanlagt 7,7 hektar. Ett av naturvärdesobjekten är delvis skyddat som biotopskyddsområde. Ytterligare ett biotopskyddsområde finns i det blivande reservatet och omfattar 2,9 hektar.

Allmän beskrivning

Naturreservatet utgörs till stora delar av gammal till mycket gammal granskog med inslag av tall, björk, grov asp samt enstaka sälk och ask. I fuktigare partier finns även klibbal. Skogen är luckig, flerskiktad och mestadels högstammig (25-30 m) på småblockiga, mindre moränhöjder samt i fuktsänkor och sumpskogar däremellan. Åldern på granskogen är 100-150 år, men i vissa bestånd finns granar som är drygt 200 år gamla. I området finns även små svackor och lägre partier med hassel och tibast samt örtrik vegetation av bland annat blåsippa, skogsnycklar, trolldruva, vårärt, sårlåka och ormbär.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för Ersta naturreservat

2005-09-05

BILAGA A
7(16)

511-9388-99

Övriga delar av reservatet består av lövrika, unga granplanteringar, skärmställningar av björk och al samt igenväxande åkermarker. På några ställen finns även grova fristående aspöverståndare.

Området är en länk i den kalkpåverkade granskog som finns i ett band från Gävlebukten i norr och söder ut till slätterna tar vid. Arter och livsmiljöer som finns här återfinns bland annat på Öland och Gotland.

Historisk och nuvarande markanvändning

Området ligger långt ifrån närmsta gård i Ersta by. Tidigare fanns bebyggelse i reservatsområdets närhet, till exempel torpet Rosenlund. Skogen är gammal men inte opåverkad. Den nyttjades troligen som utmarksbete förr i tiden och tre gamla kolbottnar visar på tidigare aktiviteter i skogen. De gamla åkermarkerna i reservatet har inte brukats på länge och håller på att växa igen eller är planterade med gran.

Stora delar av reservatet är starkt dikningspåverkat, av dikningar som utfördes på 1960-talet, och sättningar i jordlagren har skett på flera platser. Skogen är delvis ganska tät och granandelen har ökat på lövträdens bekostnad, som en följd av dikningsföretagen. Dock finns några små, mer opåverkade, sumpskogar med rik förekomst av hänglavar och en tallmosse i södra delen. Förekomsten av död ved i den äldre skogen är bitvis rik. Men på några ställen har kontinuerlig upparbetning av döda träd skett. Det har bidragit till att stora ljusbrunnar skapats i skogen.

Områdets bevarandevärden

Biologiska värden

Bevarandevärdena utgörs av en för Norduppland typisk granskog med kalkpåverkad kärlväxt- och svampflora. I området förekommer även yngre successioner av samma naturtyp: skog med inslag av asp och björk och ställvis även ask och sälg. På fuktigare marker förekommer klibbal och i södra delen en tallmosse. Tillgången på död ved är ställvis rik.

I alla skogstyperna har fältskiktet stora potentialer att bli rikt, och visar på flera håll stora värden: gullpudra och blåsippta förekommer till exempel allmänt.

Kryptogamfloran är värdefull: lunglav, kattfotslav och flera arter av gelélav förekommer. Bland mossorna finns många arter knutna till liggande, delvis nedbrutna trädstammar, som vedtrappsmossa och grön sköldmossa. Flera rödlistade svamparter finns i området: äggspindling, fyrflikig jordstjärna och svartfjällig musseron. Svamparna är alla representativa för kalkpåverkade miljöer.

I fågelfaunan är framförallt förekomsten av tretåig hackspett värd att notera, storleken på ett revir för denna rödlistade fågelart är cirka 50 hektar, vilket innebär

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för
Ersta naturreservat

2005-09-05

BILAGA A
8(16)

511-9388-99

att den inte garanterat kommer att fortleva i området om inte lämpliga miljöer i anslutning till naturreservatet finns att tillgå. Järpe, spillkråka och skogsduva är andra fågelarter som har sin hemvist i området.

Insektsfaunan är dåligt undersökt.

Skyddsvärda arter:

Fåglar

<i>Bonasa bonasia</i>	järpe (A104)	
<i>Columba oenas</i>	skogsduva	NT
<i>Dryocopus martius</i>	spillkråka (A236)	
<i>Nucifraga caryocatactes</i>	nötkråka	NT
<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett (A241)	VU
<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder (A108)	

Skalbaggar

<i>Callidium coriaceum</i>	bronsbjon	s
<i>Ptilinus fuscus</i>	aspvedgnagare	s

Fjärilar

<i>Scardia boletella</i>	jättesvampmal	s
--------------------------	---------------	---

Kärlväxter

<i>Actaea spicata</i>	trolldruva	s
<i>Cardamine amara</i>	bäckbräsmå	s
<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	gullpudra	s
<i>Crepis paludosa</i>	kärrfibbla	s
<i>Dactylorhiza m. ssp. fuchsii</i> §	skogsnycklar	s
<i>Daphne mezereum</i>	tibast	s
<i>Elymus caninus</i>	lundelm	s
<i>Goodyera repens</i> §	knärot	s
<i>Lathraea squamaria</i>	vätters	s
<i>Lathyrus vernus</i>	vårärt	s
<i>Listera ovata</i> §	tvåblad	s
<i>Paris quadrifolia</i>	ormbär	s
<i>Sanicula europaea</i>	sårläka	s

Mossor

<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	vedtrappmossa	NT	s
<i>Buxbaumia viridis</i> §	grön sköldmossa (A1386)		s
<i>Hylocomiastrum umbratum</i>	mörk husmossa		s
<i>Neckera complanata</i>	platt fjädermossa		s
<i>Neckera pennata</i>	aspfjädermossa	NT	s

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för
Ersta naturreservat

2005-09-05

BILAGA A
9(16)

511-9388-99

<i>Nowellia curvifolia</i>	långfliksmossa		s
<i>Orthotrichum gymnostomum</i>	asphättemossa		
<u>Lavar</u>			
<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav		s
<i>Arthonia leucopellaea</i>	kattfotslav		s
<i>Leptogium saturninum</i>	skinnlav		s
<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav	NT	s
<i>Nephroma bellum</i>	stuplav		s
<i>Nephroma parile</i>	bårdlav		s
<i>Nephroma resupinatum</i>	luddlav		s
<i>Parmeliella triptophylla</i>	korallblylav		s
<u>Svampar</u>			
<i>Antrodia pulvinascens</i>	veckticka	NT	s
<i>Climacocystis borealis</i>	trädticka		s
<i>Cortinarius meinhardii</i>	äggspindling	NT	s
<i>Cortinarius odorifer</i>	anisspindling		s
<i>Gastrum quadrifidum</i>	fyrflikig jordstjärna	NT	s
<i>Hydnellum aurantiacum</i>	orange taggsvamp		s
<i>Hydnellum suaveolens</i>	dofttaggsvamp	NT	s
<i>Phellinus chrysoloma</i>	granticka		s
<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	ullticka		s
<i>Phellinus pini</i>	tallticka		s
<i>Porotheleum fimbriatum</i>	skålporing		
<i>Tricholoma atosquamosum</i>	svartfjällig musseron	VU	s

Teckenförklaring:

- A = Artkod enligt EU:s fågel- eller habitatdirektiv
s = Signalart enligt Skogsstyrelsen 2000
§ = Arten är fridlyst i Sverige

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan år 2005:

- CR = Critically endangered Akut hotad
EN = Endangered Starkt hotad
VU = Vulnerable Sårbar
NT = Near threatened Missgynnad
DD = Data deficient Kunskapsbrist

Geovetenskapliga värden

Området är mycket flackt och större geomorfologiska formationer saknas både i berggrunden och i överliggande lager. Berggrunden består av granit. Jordarterna består till cirka två tredjedelar av morän, mer eller mindre storblockig och till cirka

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för Ersta naturreservat

2005-09-05

BILAGA A
10(16)

511-9388-99

en tredjedel till av sorterade jordarter: lera och (till en liten del i sydväst) sand. Berg i dagen och organiska jordarter förekommer också men sparsamt.

De lösa jordlagren är kalkhaltiga, varför florán i området har förutsättningar att vara rik.

Kulturhistoriska värden

I området finns inga registrerade fornlämningar, men vid fältbesök har tre kolbottnar och spisirösen efter milor noterats, se karta över skötselområdena, bilaga D.

Värden för friluftslivet

Området ligger bara 5 kilometer från tätorten Tierp. I dagsläget är området underutnyttjat och med information och kanske anläggning av stigar kan området göras mer attraktivt för friluftslivet.

Prioriterade bevarandevärden

Marks lag och naturtyp: barrblandskog, äldre än 100 år
örtrik granskog, äldre än 100 år
västlig taiga
skogbevuxen myr

Strukturer: gammal tall, gran och asp, örtrik vegetation, död ved, lövsuccesion

Växt-, svamp- och djursamhällen: skogsfåglar, mossor och mykorrhizasvampar

Arter:	<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett
	<i>Buxbaumia viridis</i>	grön sköldmossa
	<i>Cortinarius meinhardii</i>	äggspindling
	<i>Tricholoma atosquamosum</i>	svartfjällig musseron

Intressen för allmänheten

Reservatet nås med bil eller cykel. Friluftslivets intressen ska i huvudsak tillgodoses genom enkla anordningar och reservatets naturliga förutsättningar.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för
Ersta naturreservat

2005-09-05

BILAGA A
11(16)

511-9388-99

Referenser

Publicerade skrifter

Gärdenfors, U. (ed.) 2005. Rödlistade arter i Sverige 2005 - The 2005 Red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Löfroth, M. (ed.) 1997. Svenska naturtyper i europeiska nätverket Natura 2000, Naturvårdsverkets förlag, Stockholm

Nitare, J. (ed.) 2000. Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Nordiska ministerrådet, 1984.: Naturgeografisk naturindelning av Norden.

Uppgifter publicerade på internet

SVS, nyckelbiotoper, www.svo.se

Naturhistoriska riksmuseet, Den virtuella floran, www.linnaeus.nrm.se/flora/welcome.html

Opublicerade skrifter

Aronsson, G. 2000, Beskrivning av Ersta, fältanteckningar

Muntliga uppgifter

Magnus Ohlsson, SVS

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -19 52 01 E-POST: länsstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

PLANDEL

Övergripande skötsel

Till allra största del lämnas området utan åtgärder. I området eftersträvas att normalisera vattenflödena och gynna förekomst av lövträd.

Beskrivning, bevarandemål och föreskrifter för skötsel

Reservatet har delats upp i fyra skötselområden, För avgränsning av områdena, se skötselområdeskarta, bilaga D.

Skötselområde A: Gammal, lövträdsrik barrskog - 32,9 ha

Beskrivning: Gammal granskog med inslag av tall, björk, grov asp samt enstaka sälg, ask och klibbal. Terrängen är småblockig med mindre moränhöjder och fuktsänkor. I den södra delen finns en liten tallmosse och även grova fristående aspöverståndare. Inom området finns även en lövsumpskog. Den liksom andra delar av lågt liggande partier är dikningspåverkade.

Tre kolbottnar, varav ett med ett tydligt spisiröse finns inom skötselområdet.

Bevarandemål: Gammal naturskogsartad, flerskiktad barr- och blandskog med inslag av asp och sälg samt stor andel död ved. Det ska finnas inslag av våtmarker på idag befintliga platser. Väl synliga kolbottnar och spisirösen (i förekommande fall).

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Andelen västlig taiga (9010) uppgår till minst 32,9 hektar.
- Inslaget av lövsumpskog (9080) ska vara 2 hektar
- Inslaget av örtrika, näringsrika skogar (9050) med gran ska vara minst 1,5 hektar
- Tretåig hackspett, grön sköldmossa, äggspindling och svartfjällig musseron förekommer i området.
- Synliggjorda kolbottnar

Skötselåtgärder: Restaurering: Lägg igen diken enligt kartan. Detta ska ske med de massor och stenar som kantar dikena och ska ske manuellt eller med en liten grävare eftersom det är svårt att komma in i skogen

2005-09-05

511-9388-99

utan att skada marken. Åtgärden ska ske under höst eller sensommar.

Vissa äldre aspar och sälgar kan gynnas genom att yngre, konkurrerande träd, främst gran, fälls eller ringbarkas. Fällda träd ska ligga kvar på platsen.

Synliggör de tre kolbottnarna (varav en med tydligt spsiröse) genom att ta bort träd och sly längs kanten på kolbottnarna och i spsirösen. Spara dock eventuellt grova aspar, tallar och värdefulla granar.

Löpande: Återkommande huggning runt aspar och vid kolbottnar.

Skötselområde B: Lövrika granplanteringar – 11,7 ha

Beskrivning: Unga till medelåldriga, lövrika granplanteringar samt skärmställningar av björk och al.

Bevarandemål: Löv- och blandskog.

Skötselåtgärder: Røj bort/avverka planterad gran. Därefter naturlig förnygring och successiv utveckling mot löv- och blandskog. Utför åtgärden under en utdragen period så att delområden i norra respektive södra delen av reservatet inte åtgärdas samtidigt, utan med några års mellanrum.

Skötselområde C: gammal åkermark – 2,5 ha

Beskrivning: Gamla igenväxande åkerlappar. De öppna ytorna har en trivial flora med bl.a. hundäxing och älgört.

Bevarandemål: Löv- och blandskog.

Skötselåtgärder: Røj bort/avverka en del gran för att gynna lövträd. Därefter naturlig förnygring och successiv utveckling mot löv- och blandskog.

Friluftsliv

Beskrivning: Informationsskyltar
Gränsmarkering

Bevarandemål:

- Väl underhållna reservatsskyltar på lämpliga platser i reservatet.
- Gränsmarkeringarna ska följa svensk standard, SIS 03 15 22.

Skötselåtgärder:

Nyskapande:

- Två reservatsskyltar sätts upp i anslutning till vägarna norr och söder om naturreservatet.
- Markera reservatets gräns med färg på träd samt med hörnstolpar. Røj en rågång där så behövs.

Löpande:

- Byt ut skyltar vid behov.
- Förstärk målning på träd och underhåll av hörnstolpar samt röjning av rågången.
- Tillsyn.

Bränder

Uppkomna bränder skall släckas. Efter en eventuell skogsbrand lämnas det brända området för fri utveckling. Död ved, såväl stående som liggande, lämnas på platsen. Undantag måste dock göras för åtgärder som är nödvändiga för människors säkerhet och framkomligheten längs skogsbilvägar.

Jakt

Jakt på däggdjur är tillåten inom reservatet, enligt gällande jaktbestämmelser. Däremot är jakt på fågel förbjuden.

Kulturlämningar

Åtgärder som rör kulturlämningar ska ske i samråd med länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör helst ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen och så att status före och efter utförda skötselåtgärder dokumenteras.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för
Ersta naturreservat

2005-09-05

BILAGA A
15(16)

511-9388-99

UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs varje år för:

- Reservatsskyltar.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart tredje år för:

- Bevarandemål för arter enligt habitat- och fågeldirektivet genom fältinventeringar och enligt den bevarandeplan som kommer att tas fram för Natura 2000 områden.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart femte år för:

- Gränsmarkeringar.
- Uppföljning av bevarandemål för strukturer och arter enligt habitatdirektivet. Det är tex. mängden död ved, igenväxning och markavvattnande diken. Uppföljningen görs genom fältinventeringar och enligt den bevarandeplan som kommer att tas fram för Natura 2000 områden.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart tionde år för:

- Förekomst av prioriterade arter som inte följs upp på annat sätt: *Cortinarius meinhardii* (äggspindling) och *Tricholoma atrosquamosum* (svartfjällig musseron)

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart 20:e år för:

- Uppföljning av arealerna av Natura 2000 naturtyperna enligt bevarandeplanen.

Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen och så att status före och efter utförda skötselåtgärder dokumenteras.

De bevarandemål som anges i skötselplanen, för varje delområde, kommer, om uppföljning sker enligt ovan, inte att kräva ytterligare uppföljning.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för
Ersta naturreservat

BILAGA A
16(16)

2005-09-05

511-9388-99

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	Prio	När	Skötselområde	Finansiering
Uppskyltning	1	2006	A	Skötselanslag
Friställa och gynna grova lövträd	1	2006	A	Skötselanslag
Lägga igen diken	1	2005-2006	A	Skötselanslag
Röj/avverka gran för att förbättra lövträdssuccessionen	1	2005-2007	B	Skötselanslag
Röj/avverka gran för att förbättra lövträdssuccessionen	2	2008-2010	B	Skötselanslag
Röj/avverka gran på f.d åkermark	2	2008-2010	C	Skötselanslag
Friställ gammal, grov tall vid behov	3	2008	A	Skötselanslag

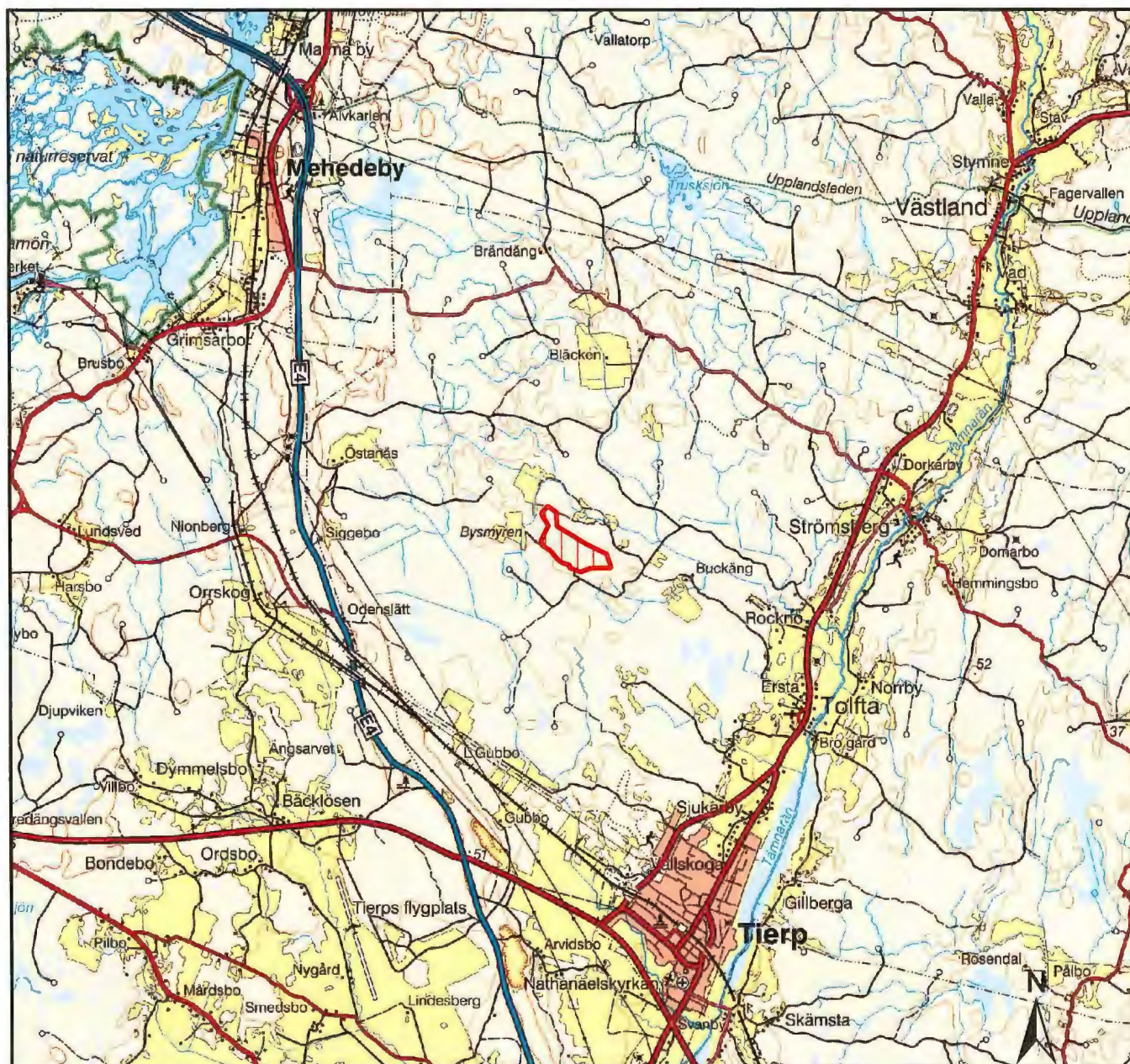
Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

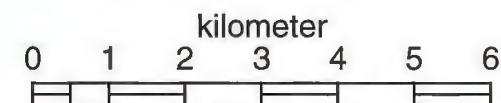
Bilaga B, Översiktskarta, Ersta Naturreservat i Tierps kommun

 Reservatsområdets läge

Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala
län förslag till beslut 2005-09-05

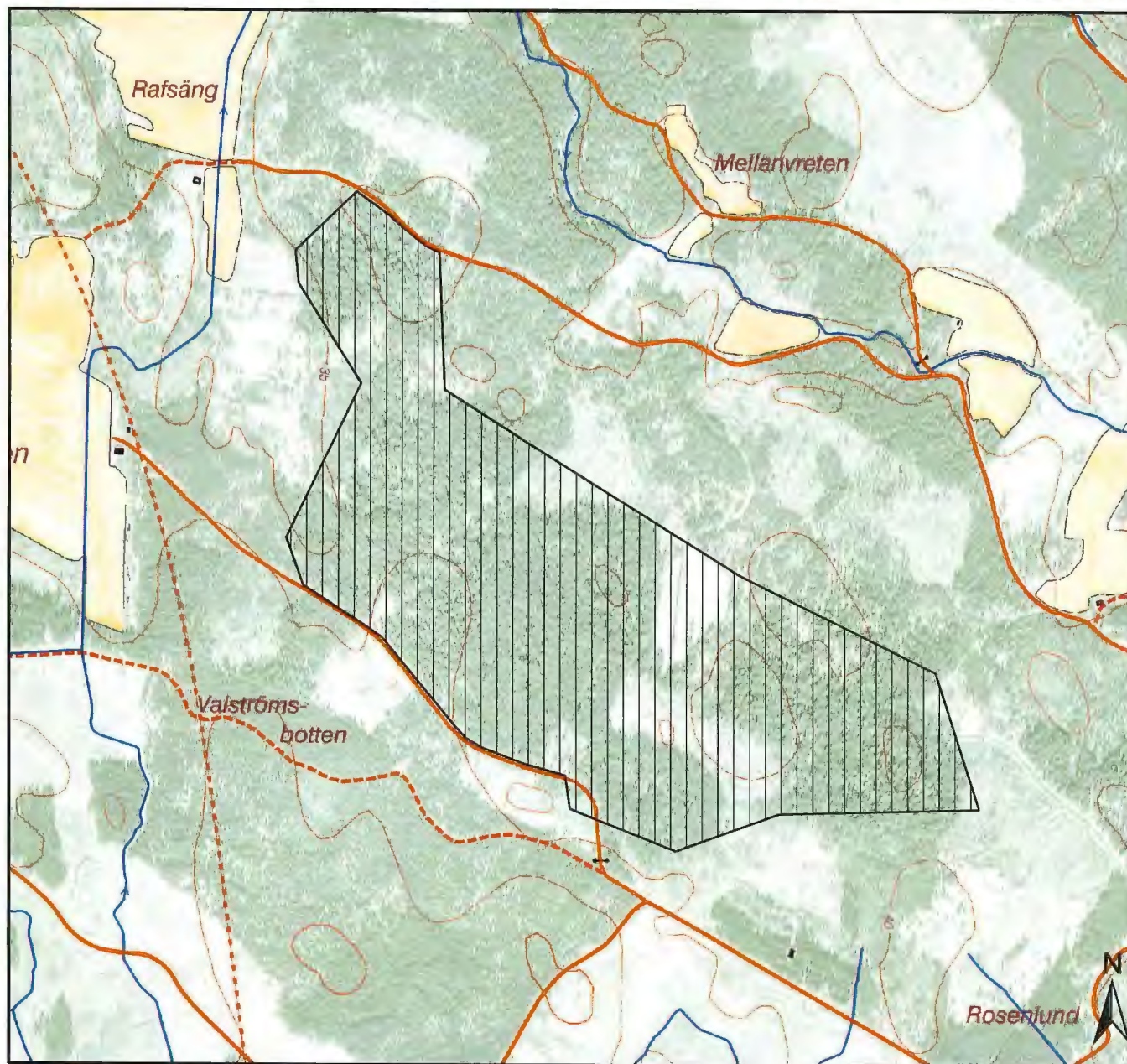
511-9388-99

Skala 1:100 000

Utdrag ur Terrängkartan

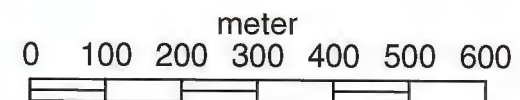
Bilaga C, Reservatskarta, Ersta Naturreservat i Tierps kommun

 Reservatsområde

Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala
län förslag till beslut 2005-09-05

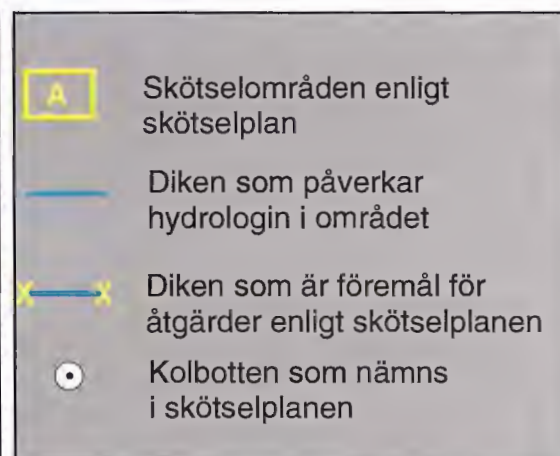
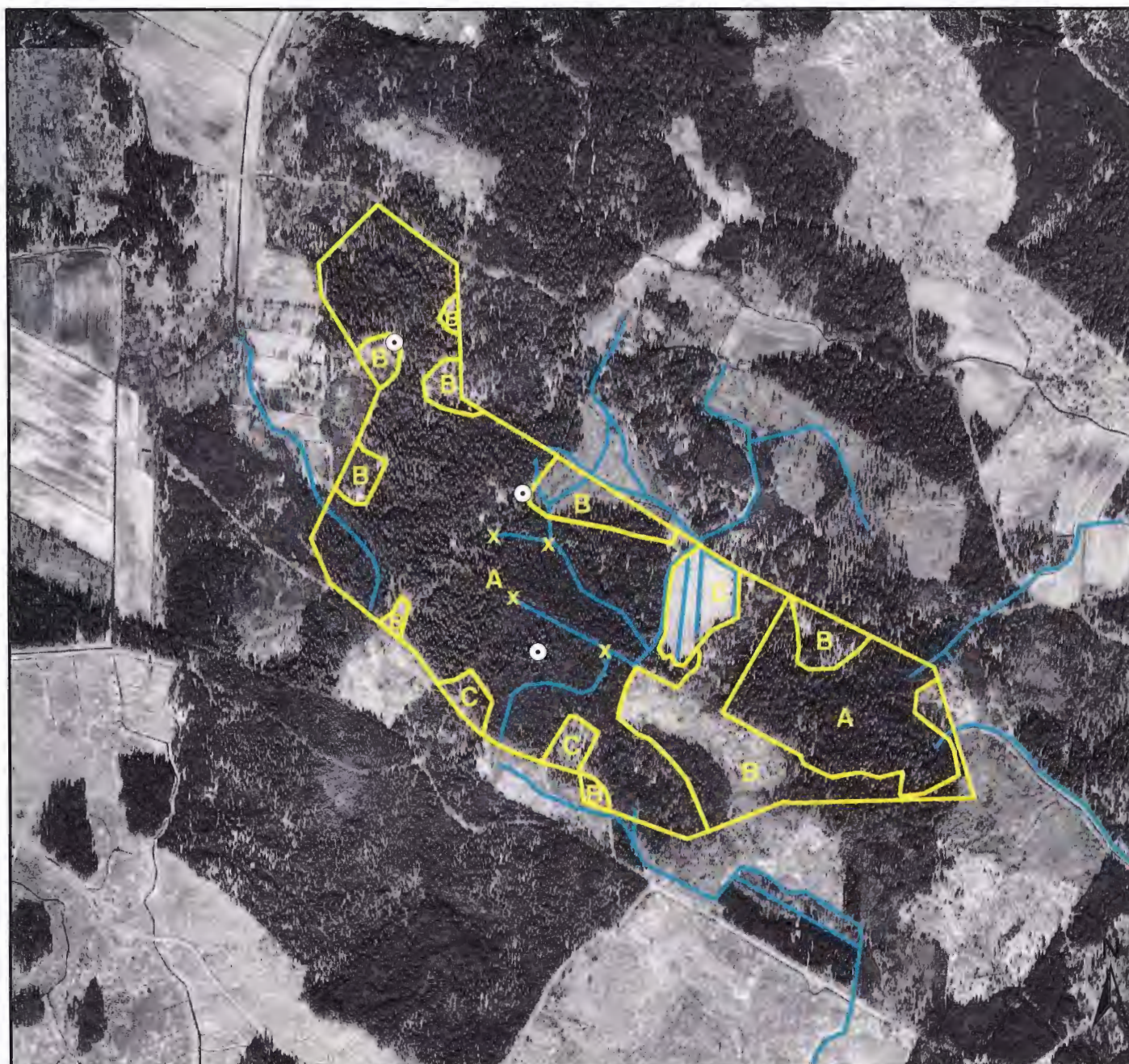
511-9388-99

Skala 1:10 000

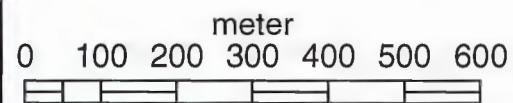
Utdrag ur Ekonomiska kartan

Bilaga D, Skötselplanekarta, Ersta Naturresevat i Tierps kommun

Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala
län förslag till beslut 2005-09-05

511-9388-99

Skala 1:10 000

Ortofoto